

Aktiv dyrkningspolitik i nobilis

Af Dyrkningskonsulent Bent K. Christensen

Skovfoged Morten Nedergaard fra Næsbyholm Skovdistrikt har gennem en aktiv dyrkningspolitik formået at forbedre sin økonomi i produktionen af nobilis. Alligevel er prisstigninger fortsat tiltrængte, men fordrer også en aktiv tilgang fra producentens side. Løbende analyser af produktion har blandt andet skabt klarhed over den betydning, samspillet mellem pris og mængde har for bundlinien. Morten Nedergaard har tidligere præsenteret sine erfaringer på forårets temadage om dyrkning samt en temadag afholdt på Næsbyholm den 3. maj 2005.

Danmark er i den enestående situation, at 80 % af den europæiske produktion af nobilis er samlet her. Derfor kan vi være prisdannende, og der er intet i markedet, som taler imod prisstigninger. Særligt for de blå sorteringer er der tale om et unikt produkt af enestående kvalitet, og det er vel at mærke en vare, hvor der ikke synes at kunne opstå kon-

kurrence fra andre europæiske lande de første 15-20 år. På den baggrund er det også tankevækkende, at der ikke bliver ofret flere kræfter på en koordineret markedsføring og produktudvikling. Man bør i denne sammenhæng huske på, at klippegrøntet udgør omkring 1/3 af branchens samlede eksportværdi, og 1 hektar nobilis bidrager jo lige så meget til Produktionsafgiftsfonden for Juletræer og Pyntegrønt som 1 hektar nordmannsgran. Morten Nedergaard lægger ikke skjul på, at han gerne så en koordineret markedsføringsindsats for særligt de blå sorteringer i nobilis, og et af formålene med temadagen var da også at forsøge at få skabt et stærkere netværk mellem producenterne af nobilis.

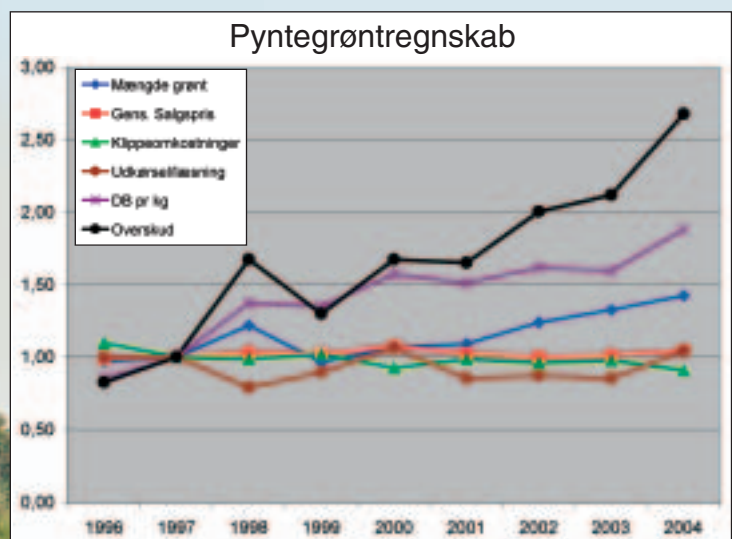
Øget dækningsbidrag

Via en aktiv dyrkningspolitik har det gennem de sidste 7 år været muligt at øge dækningsbidraget i nobilisproduktionen på Næsbyholm Skovdistrikt, selv om priserne

ikke er steget (figur 1). Denne udvikling er ikke kommet af sig selv, men bygger på et stort fodarbejde i kombination med et grundigt kendskab til kulturerne og produktionsforholdene. En mindre del har oprindelse i, at kulturerne er blevet ældre og dermed leverer en mere attraktiv sortering, men langt den største del skyldes management. Morten Nedergaards pointe er, at hvis man vil øge sit overskud, er det nødvendigt at betragte produktionen af nobilis som en virksomhed.

Regnvejrsdagene er en udmærket lejlighed til at sætte sig ind på kontoret og få analyseret sine omkostninger og produktionstal i et regneark. Når det så igen bliver tørvejr, er der som regel opstået en masse spørgsmål, som man må ud i virkeligheden for at søge at finde en forklaring på.

Et regnskab for den enkelte afdeling, hvor man løbende registrerer klippemængder, sortering og salgspris, er et vigtigt redskab til analysen. Disse nøgletal skal nemlig senere kobles med omkostningerne til høst, oparbejdning og dyrkning – herunder også skov-

Figur 1. Udviklingen i pyntegrøntregnskab på Næsbyholm Skovdistrikt de seneste 9 år. Tallene er indekserede i forhold til 1997. Bemærk, at trods uændrede priser er dækningsbidraget (DB1) pr. kilo grønt steget med over 50 %. Det skyldes primært en aktiv dyrkningspolitik og i mindre grad faldende omkostninger til klipning, udkørsel og læsning.

fogedens tidsforbrug. Der er aldrig noget, som ingen tid tager, og tid er penge – også selv om der er tale om ejendommens egne folk. Glemmer man det, snyder man kun sig selv, og ender måske med at betale penge for at gå på arbejde.

En bearbejdning af produktionstillene for nobilis viser, at på Næsbyholm Skovdistrikt toppes produktionen i alderen 12-20 år med omkring 9 tons pr. hektar om året, og det er i disse år, at det højeste dækningsbidrag bliver opnået (figur 2). Den gennemsnitlige årlige produktion ligger på omkring 6 tons/ha over hele omdriften. Stamtallet har naturligvis stor betydning for, hvornår toppen bliver nået, men en anden vigtig faktor – som ikke ret mange fokuserer på – er antallet af produktive meter stamme pr. hektar. Derfor er Morten Nedergaards konklusion også, at højden frem for alderen vil være et bedre mål for udviklingen i produktion.

Bundlinien tæller

I salgssituationen kan være fristende at sælge til en lidt lavere pris mod at måtte levere et mix-parti og dermed høste flere kilo i bevoksningen. Udbytteprocenten lokker. Man skal bare være klar over, at det kan betyde ekstra arbejde, hvis man vil opnå det samme tal på bundlinien.

Morten Nedergaard fortæller, at han selv har haft stor gavn af en oversigt som tabel 1.

Her kan han hurtigt skabe sig et overblik over, hvor meget mere han skal klippe pr. hektar for at opnå samme tal på bundlinien, hvis prisen bliver sat 75 øre ned mod en lidt mere lempelig sortering. Klipper man eksempelvis 3,5 tons/hektar med et dækningsbidrag (DBI) på 2 kr./kg, vil bundlinien vise et resultat på 7.000 kr./ha. Falder dækningsbidraget med blot 25 øre – via en lavere pris eller højere klippeomkostninger – kræver det i dette tilfælde, at man klipper 500 kg mere pr. ha for at opnå samme økonomiske udbytte. Sagt med andre ord, skal man producere 14 % mere, for at bundlinien ikke bliver påvirket negativt. Det kræver ekstra arbejdskraft i en ofte travl periode, og naturligvis er der også det lille praktiske spørgsmål, om man kan finde så meget mere grønt i den aktuelle kultur.

“I bund og grund er det jo et spørgsmål, om man har lyst til at arbejde ekstra og få det samme for det! Naturligvis kan man være i den situation, at man kan opnå et højere resultat; forudsat at grøntet er der, og man har den fornødne arbejdskraft. Jeg må blot erkende, at jeg er nødt til at prioritere vores arbejdskraft her på ejendommene. Velkvalificeret mandskab og liftkapacitet er ofte flaskehalse for, hvor meget vi kan producere”, fortæller Morten Nedergaard. “Hertil kommer så, at jeg har en grundlæggende holdning om, at vi skal producere varer af høj kvalitet!”

Kulturmodel

Den aktive dyrkningspolitik begynder allerede i anlægget af bevoksningerne, hvor målet er at opnå en sikker og ensartet kulturstart. Ensartede og komplette bevoksninger er nøgleord i Morten Nedergaards politik, for det letter arbejdet med planlægning, sortering og kontrol under høsten. I den sammenhæng er det også et krav, at en ny bevoksning er på minimum 1 hektar, og så vidt muligt forsøger man at samle bevoksningerne om skovens læssepladser.

Næsten alle kulturer bliver anlagt på skovjord, og året før plantning bliver arealet behandlet 1-2 gange med Roundup udbragt med tågesprøjte. Den foretrukne plantetype er en 2/0 Øster Palsgaard med højden 15-30 cm. Erfaringen er, at det er en plantetype, som er nem at plante, og samtidig har et godt rod-top forhold. Særligt, hvor der tidligere har vokset nåletræ, betyder valget af en plante som 2/0, at det er meget vigtigt med en rodhalsprøjtning mod snudebiller de 2 første år.

Planteafstanden kan man gøre sig mange overvejelser om. Ideelt set burde træerne være flytbare, så man kunne begynde med et højt stamtal og efterhånden flytte træerne ud og på den måde holde et højt antal produktive meter stamme pr. hektar. Derved ville bevoksningerne ligge på maksimal produktion i en længere årrække. Træerne står imidlertid ikke til at flytte, når de først er sat i jorden. Ud fra Morten Nedergaards syns-

Tabel 1. Omregningstabel, der viser dækningsbidragets (DBI) og den høstede mængdes betydning for det økonomiske resultat. Ved produktion af 4 tons/ha med et dækningsbidrag på 3 kr./kg opnår man et økonomisk resultat på 12.000 kr./ha (grønt felt). Falder salgsprisen med blot 1 kr., eksempelvis fordi man i stedet for producerer et mix-parti, er det nødvendigt at klippe 6 tons/ha – eller 50 % mere – for at opnå det samme økonomiske resultat (rødt felt).

DBI i kr.	Produktion i kg/ha										
	2.500	3.000	3.500	4.000	4.500	5.000	5.500	6.000	6.500	7.000	7.500
0,50	1.250	1.500	1.750	2.000	2.250	2.500	2.750	3.000	3.250	3.500	3.750
0,75	1.875	2.250	2.625	3.000	3.375	3.750	4.125	4.500	4.875	5.250	5.625
1,00	2.500	3.000	3.500	4.000	4.500	5.000	5.500	6.000	6.500	7.000	7.500
1,25	3.125	3.750	4.375	5.000	5.625	6.250	6.875	7.500	8.125	8.750	9.375
1,50	3.750	4.500	5.250	6.000	6.750	7.500	8.250	9.000	9.750	10.500	11.250
1,75	4.375	5.250	6.125	7.000	7.875	8.750	9.625	10.500	11.375	12.250	13.125
2,00	5.000	6.000	7.000	8.000	9.000	10.000	11.000	12.000	13.000	14.000	15.000
2,25	5.625	6.750	7.875	9.000	10.125	11.250	12.375	13.500	14.625	15.750	16.875
2,50	6.250	7.500	8.750	10.000	11.250	12.500	13.750	15.000	16.250	17.500	18.750
2,75	6.875	8.250	9.625	11.000	12.375	13.750	15.125	16.500	17.875	19.250	20.625
3,00	7.500	9.000	10.500	12.000	13.500	15.000	16.500	18.000	19.500	21.000	22.500
3,25	8.125	9.750	11.375	13.000	14.625	16.250	17.875	19.500	21.125	22.750	24.375
3,50	8.750	10.500	12.250	14.000	15.750	17.500	19.250	21.000	22.750	24.500	26.250
3,75	9.375	11.250	13.125	15.000	16.875	18.750	20.625	22.500	24.375	26.250	28.125
4,00	10.000	12.000	14.000	16.000	18.000	20.000	22.000	24.000	26.000	28.000	30.000
4,25	10.625	12.750	14.875	17.000	19.125	21.250	23.375	25.500	27.625	29.750	31.875
4,50	11.250	13.500	15.750	18.000	20.250	22.500	24.750	27.000	29.250	31.500	33.750
4,75	11.875	14.250	16.625	19.000	21.375	23.750	26.125	28.500	30.875	33.250	35.625
5,00	12.500	15.000	17.500	20.000	22.500	25.000	27.500	30.000	32.500	35.000	37.500

Morten Nedergaard, Skovfoged på Næsbyholm Skovdistrikt, forklarer på temadagen om muligheden for at opnå forbedret kvalitet i nobilis.

Det er allerede i kulturfasen, man skal praktisere den aktive dyrkningspolitik, hvis man vil sikre sig ensartede og sluttede nobilis klippebevoksninger.

punkt vil den optimale afstand være 1,65 meter mellem rækkerne og 1,80 meter mellem planterne. Det forudsætter dog, at alle planter overlever og leverer brugbart grønt, for ved tynding vil der blive meget langt mellem træerne. Samtidig betyder det lave plantetal, at der ikke er mulighed for selektion.

På skovdistrikterne praktiserer man et system, hvor der er 1,2 meter mellem planterne. Der bliver plantet 6 rækker med en afstand på 1,3 meter. Herefter er der 1,75 meter mellem de næste 2 rækker, og den sidste af disse 2 rækker er den første i en ny blok med 6 rækker. På den måde bliver der omkring 18 meter mellem sporene. Ved at fjerne den midterste række, hvor der er 1,75 meter til begge sider, kan man lægge et ekstra spor ind, så hver blok kommer til at bestå af 6 rækker.

De første 4 år sker renholdelsen med bredsprøjtning med Inter-Terbuthylazin og Roundup i foråret. I den 4. vækstsæson kommer der typisk hindbær. De bliver sidst i juli måned slået med kratrydder og efterfølgende sprøjtet afskærmet med Roundup i september. Det er vigtigt, at hindbærerne bliver slået ned lige over jorden for at få bedst mulig effekt af sprøjtningen.

Præstationen for den afskærmede sprøjtning med Roundup ligger på omkring 1,5 ha/dag, og den skal man være meget opmærksom på, for kommer man først bagefter, er kratrydderen den eneste mulighed. Slåningen af hindbær tager 3-4 dage pr. hektar og er en dyr operation, men politikken er at holde kulturerne rene. Et delmål er at kunne høste juletræer og opnå et ekstra klip på den nederste

meter af stammen efter 6 - 7 år. Samtidig kommer de renholdte arealer i produktion 1-2 år tidligere end arealer, hvor en tilsvarende renholdelse ikke er gennemført.

Den intensive renholdelse koster omkring 1.000 kr/ha ekstra de første 5-6 år. Økonomisk set kræver det, at man på den nederste meter af træerne kan klippe omkring 2 tons/ha til et dækningsbidrag på 3 kr./kg - og her er der ikke taget hensyn til en forrentning af renholdelsen. Uden renholdelsen er der dog risiko for, at der kommer bregner med

Bavelse og Næsbyholm godser syd for Sorø bliver drevet sammen og består af omkring 1.450 hektar og fordeler sig med omkring 50 % landbrugsjord og 50 % skov. Ejendommene har været omkranset af vildthegn i mere end 50 år, og der er i dag en høj bestand af dåvildt.

Ca. 2/3 af skoven er løv - primært bøg, men en stor del af indtjeningen kommer fra produktionen af pyntegrønt, som i 2004 lå på 250 tons, hvoraf 220 tons er nobilis. Forventningen er, at produktionen bliver øget til omkring 350 tons i løbet af 5 - 7 år.

det resultat til følge, at kulturen bliver hullet, og dermed bliver det langsigtede mål om komplette ensartede bevoksninger ikke nået.

Klipning

Under hoftehøjde er strategien altid at klippe færdigvarer, men så snart man når over hoftehøjde, foretrækker Morten Nedergaard, at grenene bliver klippet af helt inde ved stammen. Det betyder, at der skal klippes 2 gange pr. gren, men det giver mere lys til skørtet. Indledningsvis er folkene modstandere af metoden, fordi det betyder mere klippearbejde, men aktiv dyrkningspolitik er også mandskabsbehandling. Når de samme folk året efter får lov at komme ind og klippe i de samme bevoksninger, bliver de hurtigt tilhængere af metoden - særligt når stangsaksen kommer i brug. Nu er det muligt blot at lade stangsaksen følge stammen rundt. Det er ikke nødvendigt at navigere ind og ud mellem stabbe, eller bruge tid på afklippede grene, som bliver hængende i kronen på andre træer. Til tider kan dette klippearbejde ligefrem lede tankerne hen på lyden af et maskingevær.

Benytter man entreprenører, kræver det tilsyn at anvende metoden med afklipping helt inde ved stammen. Entreprenøren har ingen garanti for, at han kommer tilbage til samme bevoksning, og vil derfor sjældent have den samme motivation for en fremtidssikret klippemetode. *"Det er vigtigt at huske på, at klipping er ligeså meget pleje af bevoksningen, som det er klipping! Skovbrug er nok den ene-*

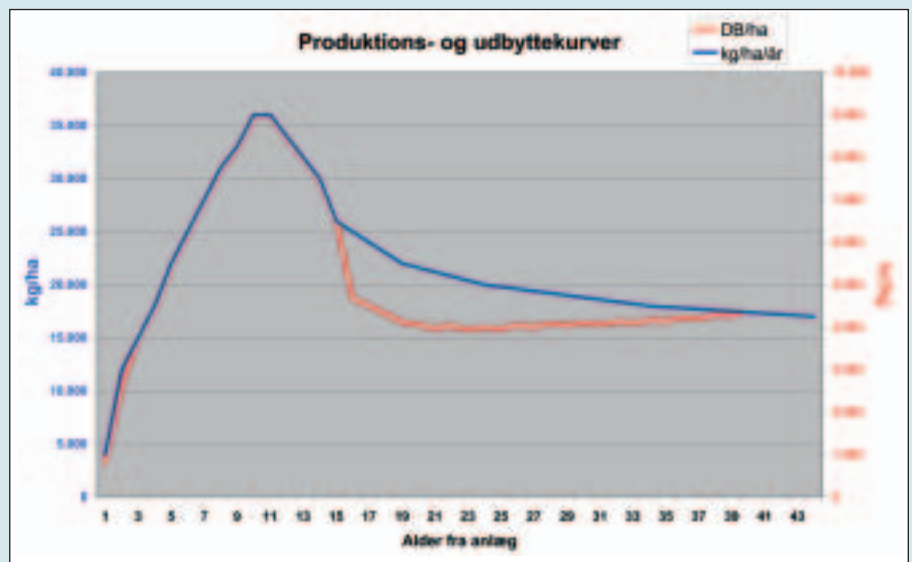
ste virksomhed, hvor vare og produktionsapparatet – maskinen – hænger så tæt sammen”, pointerer Morten Nedergaard og fortsætter: “Det er skræmmende at se, hvordan nogle i disse år uden videre overlader produktionsapparatet til kunden, uden tanke på om “maskinen” bliver vedligeholdt eller måske endda overbelastet med produktionstab til følge!”

Vælger man metoden med 2 klip pr. gren, kan det være fordelagtig at klippe ned med en stangsaks og efterfølgende gøre tilklipningen færdig med en håndsaks for at mindske belastningen af håndledet.

Så længe kulturerne bliver klippet med stangsaks, sker det hvert år, og Morten Nedergaard ønsker at bruge stangsaksen længst muligt. I det øjeblik man går over til at bruge lift, stiger høstomkostningerne, og i figur 2 kan man på dækningsbidraget direkte aflæse betydningen af dette.

På det tidspunkt, hvor træerne når liftshøjde, går Morten Nedergaard over til at klippe hvert andet år, men fortsat med afklipping helt inde ved stammen i 4. krans. I den 5. krans bliver der klippet inde og ude, så hver anden gren bliver klippet helt inde ved stammen, mens der kun bliver klippet 3 kryds af de resterende grene. Typisk ligger præstationen for nedklipping fra liften på 1,5 - 2 tons pr. dag.

Holdet i liften klipper i princippet aldrig færdigvarer, men producerer til mandskabet på jorden, som efterfølgende gør klippet salgsklar. For at sikre en omhyggelig klipping fra liften, arbejder mandskabet her på

Figur 2. Lokale kurver over produktionsmængder og dækningsbidrag på Næsbyholm Skovdistrikt. Produktionen toppes i alderen 12 - 20 år, hvor de højeste dækningsbidrag samtidig blive opnået.

timeløn. Dette er en del af den aktive dyrkningspolitik, hvor målet er at tilrettelægge arbejdet mere effektivt frem for at hæve akkorden på den enkelte arbejdsoperation. Det er fair, at folkene tjener gode penge, men den tidsmæssige ramme er relativ begrænset, og derfor gælder det om at sikre en høj produktivitet og på den måde en god indtjening for alle på distriktet.

Når træerne runder de 30 år, bliver klippingen flyttet ned til den 5. og 6. krans. Herved

sætter træerne færre kogler, fordi de bliver mindre stressede, og det er naturligvis med til at øge mængden af salgbart grønt. Samtidig er erfaringen, at en 3-krydsgren fra 5. eller 6. krans er tungere og mere trekantet end en 3-krydsgren fra 4. krans.

Grenlængder

På Næsbyholm Skovdistrikt er lange grene ikke noget ukendt problem. Der kan være en

Morten Nedergaards strategi er klar: Over hofte-højde skal grenen klippes af inde ved stammen. Det betyder et ekstra klip, før grenen er salgsklar, men året efter kan man blot lægge stangsaksen ind til træets stamme og så klippe hele vejen rundt. Det er vigtigt at kunne bruge stangsaksen effektivt længst muligt, for i det øjeblik man går over til at klippe fra lift, falder dækningsbidraget.

Klipping er lige så meget pleje som klipping. Selv om liftkapaciteten kan være en flaskehals, er det vigtigt, at der bliver udført en omhyggelig klipping. Som en del af den aktive dyrkningspolitik arbejder liftholdet derfor også på timeløn.

høj grøntproduktion pr. hektar, men i nogle afdelinger ender en stor andel af grøntet i skarnkassen. Gennem en ændret gødningsstrategi er det lykkedes Morten Nedergaard at ændre på dette forhold.

Normalt bliver der brugt en Flowmatic til udbringning af gødning. I en blok var sporafstanden dog så stor, så det ikke var muligt at blæse gødningen helt ind til midten. Det viste sig efterfølgende, at man fandt det bedste grønt i midten af blokkene, hvor grenlængden var kortere. Den observation gav inspiration til et husmandsforsøg, hvor der kun bliver gødet i sabbatåret med omkring 75 kg N/ha, og der bliver brugt en gødning med et højt indhold af kalium og en vis del magnesium plus mikronæringsstoffer. Gødningsformuleringen bliver hvert år fastlagt ud fra de aktuelle priser på indkøbstidspunktet. Sabbatåret er valgt som tidspunkt for gødsning ud fra betragtningen om, at et langt skud mellem 1. og 2. kryds er mindre deklasserende end et langt endeskud.

Erfaringerne fra husmandsforsøget er, at det har været muligt at reducere grenlængden med 20% og dermed øge den salgbare mængde, og uden det har givet farveproblemer. Morten Nedergaard pointerer dog, at han i øjeblikket måske spiser af den næringsmæssige madpakke, som er gemt i jorden. 1 tons grønt svarer nemlig til, at man fjerner omkring 7,5 kg kvælstof. Med en dosering på 75 kg N/ha kan man derfor komme i den situation, at man kun lige netop tilfører lige så meget kvælstof, som man fjerner.

Hvis kulturene står på mere mager bund kan et alternativ til "sulmetoden" være at skrælle bark af, når man alligevel stammer op med motorsav for på den måde at opnå en vækstregulerende effekt. Samtidig har opstamningen den sidegevinst, at der ikke er mulighed for, at der kommer for grønne grene med i bundterne med de bedre sorteringer.

Tynding

Tyndingen har flere formål:

- at fastholde og måske endda øge produktionen ved at optimere antallet af produktive meter stamme i kulturen
- at forbedre bevoksningens grønt kvalitet
- at opfylde det behov for færdselsarealer, som stiger med bevoksningens alder.

Kvalitetsforbedringen sker ved at fjerne "negative" træer. Det er primært træer, som leverer usalgbart grønt eller grønt af dårlig kvalitet. Et kvalitetsmål er også at have ensartede bevoksninger, og derfor bliver træer, som skiller sig ud fra gennemsnittet, ligeledes fældet. Endelig er der hensynet til fordelingen af træer på arealet, hvor der naturligvis skal tyndes, hvis 2 træer kommer til at stå for tæt på hinanden, så der kan opstå slidskader.

Lokale erfaringer viser, at det er vigtigt at have en lift til rådighed, når man viser træer ud. Det er nødvendigt, at bedømmelsen sker

En 3-krydsgren er det traditionelle produkt fra en nobilisbevoksning, men mange grene går i skarnkassen, fordi de er for lange. Ved at klippe grenes hovedaksel lige udenfor 2. kryds vil man miste 3 spidser, men få en salgbar gren – og det vil naturligvis blive en lettere gren, så der kommer flere grene i bundtet. Tilklipningen kunne være en mulighed for at øge udbyttet, for med blot ét klip er det muligt at forvandle grenen fra skrot til salg – på et tidspunkt, hvor alle andre omkostninger for grenen er afholdt. En sådan tilklipping må man dog kun praktisere, hvis man forinden nøje har aftalt det med sin grossist.

ovenfra, for her kan man direkte vurdere grøntets farve og dækkeevne. Man får ikke en optimal forbedring af kvaliteten ved at udvælge træerne fra jorden. Selve tyndingen gennemfører Morten Nedergaard i sabbatåret, men efter vækstsæsonen for ikke at stresser bevoksningen, så den sætter kogler. Rent praktisk bliver tyndingen gennemført med maskine, og brugbart grønt bliver oparbejdet.

Alger

Et andet problem, som kan reducere mængden af salgbart grønt, er alger. Her forklarer Morten Nedergaard, at man særligt skal være opmærksom på højt ukrudt og specielt brændenælder, for der synes at være en sammenhæng mellem mange alger og mange

brændenælder. Hvis man en tidlig morgen går gennem en kultur med mange alger, vil man hurtigt finde forklaringen: bukserne bliver våde, for der er mere ukrudt til at holde på fugtigheden og dermed give bedre vækstbetingelser for algerne. Morten Nedergaards erfaring er, at en bekæmpelse af ukrudt med Roundup reducerer mængden af alger. Det giver en lavere luftfugtighed i bevoksningen, hvilket stemmer godt overens med den hidtil praktiserede rådgivning om, at alger er tegn på, at kulturen trænger til tynding og dermed mere "udluftning".

Afsætning

På Næsbyholm Skovdistrikt er strategien at afsætte et kvalitetsprodukt til den højeste

mulige pris. Som en konsekvens af denne strategi er man også villig til selv at udføre en række opgaver og tilrettelægge arbejdet efter grossistens ønsker. Mere konkret betyder det, at man:

- leverer en ensartet og velsorteret vare
- kan fastholde en linie i sorteringen gennem hele sæsonen
- har et bredt udbud, og kan levere den ønskede vare i den rette mængde
- har fokus på, hvornår varen skal leveres, så den kan hentes efter faste planlagte terminer
- kan håndtere ad hoc leverancer og klippe større mængder med kort varsel
- så vidt muligt kun klipper på ordre, så varen er frisk
 - har styr på etiketmærkningen og nummereringen

- løbende holder en tæt kontakt til grossisten.

En vigtig del af afsætningsarbejdet er også at tænke fremad på markedet næste år. Eksempelvis betyder det, at man skal standse klip-

Pristigninger og produktudvikling i nobilis er tiltrængt!

ningen i tide. Bliver man ved med at klippe for længe, er der risiko for at partierne bliver solgt på auktion i Holland. Dermed kan markedet ende med en lav pris, som forfølger markedet året efter, hvor slutprisen i år 1 ofte er startprisen i år 2.

I samme åndedræt kan man nævne dumpingpriser, som det kun er muligt at opnå, fordi der bliver brugt billig udenlandsk arbejdskraft, og producenten vælger at eksportere denne besparelsen sammen med grøntet, frem for selv at høste denne fortjeneste.

Morten Nedergaard fortæller, at man på skovdistrikterne lægger 80 % af grøntet løst. *"Nogle kunder vil gerne have det på paller, men er ikke villige til at betale vores meromkostning ved palletering. De 25 øre/kg, som er den typiske merpris, kan ikke dække vores omkostninger, for vi skal købe denne ydelse ude i byen."* Samtidig er der en risiko ved at pakke på paller i oktober måned, hvis temperaturen er for høj.

Alle medarbejdere får udleveret et klippekort, som hver dag bliver afleveret i 2 postkasser til fyraften. Produktionstillene bliver ført ind i KW-Plans pyntegrøntprogram, og på den måde skaber Morten Nedergaard sig overblik over dagens produktion. Samtidig

kan han planlægge, hvor han starter med at køre hen den næste dag.

Fremtiden

Gennem en aktiv dyrkningspolitik er det muligt at påvirke økonomien i produktionen af nobilis – også selv om priserne ikke er steget. De seneste 5 år, hvor der har været et stort udbud af nordmannsgran juletræer, har man – med god effekt – satset mange kræfter på juletræerne. Nu står man i en situation med mangel på træer. Det kunne være en god anledning til at ændre fokus over mod en koordineret markedsføringsindsats af nobilis – særligt de blå sorteringer. Set med Morten Nedergaards øjne er der behov for en produktudvikling af nobilis i kombination med en afsætningskampagne, hvor europæiske trendsættere viser brugen af nobilis i hjemmet. Som en del af denne strategi skal der måske – ligesom man kender det med Original Nordmann – udvikles et varemærke for nobilis, eksempelvis "Nobel Blue". Morten Nedergaard afslutter med følgende kommentar: *"Produktionen af nobilis er i Danmark koncentreret på omkring 50 ejendomme, som producerer mere end 100 tons/år. Det kunne være en relevant opgave for Dansk Juletræedyrkerforening at etablere et netværk mellem disse, så der kan blive opbygget en større viden og fælles strategi om nobilis – et unikt produkt, som udgør ca. 1/3 af branchens eksportværdi."*

● Køb af træ på roden	 <p>BRDR. HØJRUP A/S</p> <p>Skoventreprenører Skovgade 20 7300 Jelling Biltel. 20 73 71 73 22 25 50 21 Fax 76 80 14 00</p>
● Maskinskovning	
● Rodfræsning	
● Udkørsel af juletræer i containere	
● Maskinplantning	
● Oprulning	
● Rydning af stød og kvas	
● Knusning	

"Pralebevoksningen" på Næsbyholm Skovdistrikt. Afdeling 94 på 5 hektar fra 1960. Den gennemsnitlige årlige produktion ligger på næsten 5 tons pr. ha, og de seneste år har mellemgrene udgjort 65 % af den klippede mængde med 40 % blå mellem-, 25 % blågrøn mellem- og 35 % dekogrene. På lang sigt er det planen at høste frø fra kulturen, og skovdistriktet regner med kun at bruge frø herfra til nye plantninger.

FOX MOTORI RYGSPRØJTER

Batteri drevne
Til udbringning af:

- Ukrudts- & insektmidler
- Topskudsregulering af juletræer
- Omrøring i tanken
- Op til 8 timer på en opladning

(Pris fra: 1695,- ex. moms)

K.S. Jeppesen Tlf/Fax: 86 99 55 21 Bil: 40 52 55 21